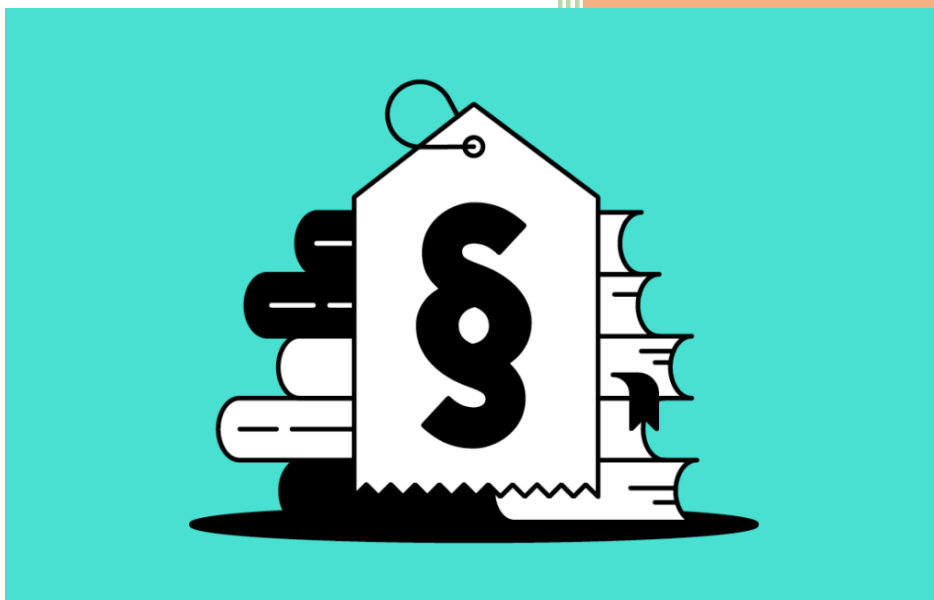

2023

OMAVALVONTAOHJELMA

Ylämaan Kosenkoti yhdistys ry

1 Johdanto

Omavalvonta on sisäisen valvonnan osa-alue, joka tähtää palveluiden laadun ja palvelutasovaatimusten täyttymiseen. Hallintosäännössä määritellään sisäinen valvonta, johon kuuluvat muun muassa sisäinen tarkastus, riskienhallinta, vaatimuksenmukaisuus, hyvä hallintotapa sekä omavalvonta.

Omavalvonta kohdistuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen. Omavalvonnalla varmistetaan asiakkaiden perusoikeudet, asiakas- ja potilasturvallisuus, laadultaan hyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä eri toimijoiden toimintaedellytysten ja velvollisuuksien yhdenmukaisuus.

Omavalvonta on valvonnan tärkein muoto. Se tarkoittaa toiminnan jatkuvaa arviointia ja kehittämistä asiakkaan näkökulmasta. Omavalvonta on asiakas- ja potilasturvallisuustyötä, laatutyötä ja hyvää asiakaspalvelua. Viranomaisvalvonnan tehtävänä on edistää ja varmistaa omavalvontaa sekä puuttua asioihin silloin, kun omavalvonta ei riitä.

Vuoden 2023 ajan hyvinvointialueita ohjaa ns. järjestämislaki, eli laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 616/2021. Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Hyvinvointialueiden on järjestämisvastuunsa nojalla ohjattava ja valvottava yksityisiä palveluntuottajia jatkuvasti palveluita tuottaessa. (Laki hyvinvointialueesta 611/2021 7 §).

Tämä Ylämaan Kosenkotiyhdistys ry:n omavalvontaohjelma sisältää yksityistä palveluntuottajalle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden omavalvonnan periaatteet.

Tällä omavalvontaohjelmalla varmistetaan, että Kosenkodin ja Tapionrinteen asukkaat saavat perusoikeuksien heille turvaamat ja tarpeidensa mukaiset palvelut oikeaan aikaan, yhdenvertaisesti ja saavutettavasti, laadukkaasti ja turvallisesti. Tavoitteeseen päästään varmistamalla hyvä johtaminen, riittävät henkilöstöresurssit, henkilöstön osaaminen sekä sujuvat työprosessit. Onnistuminen varmistetaan palveluiden laadun ja turvallisuuden seurannalla ja valvonnalla sekä prosessien jatkuvalla kehittämisellä.

Palveluntuottajalla on vastuu toiminnan asianmukaisuudesta ja tuottamiensa palveluiden laadusta sekä asiakas- ja potilasturvallisuudesta. Omavalvontaa on toteutettava palveluntuottajan päivittäisessä toiminnassa, ja siihen sisältyy myös henkilöstön riittävyyden jatkuva seuranta.

2 Tehtävien lainmukainen hoitaminen

Hyvinvointialueen omavalvonnan lainsäädännöllisen perustan muodostaa hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä säädetyt kolme lakia. Nämä kuvaavat edellytykset hyvinvointialueen omavalvonnan kokonaisuudelle, jonka toteuttamisen tarkempia sisällöllisiä vaatimuksia määritetään substanssilainsäädännössä/erityislainsäädännössä, esimerkiksi omavalvontasuunnitelmien osalta.

Omavalvonnalla varmistetaan myös, että hyvinvointialueen harjoittama muu liiketoiminta on vähäriskistä ja tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021.)

Hyvinvointialueen omavalvontaohjelmassa kuvataan dokumenttien kohdalla

- mikä taho valmistelee kyseessä olevan dokumentin ja mikä hyväksyy sen
- millä menetelmillä ja miten usein osa-alueen toimintoja seurataan
- kuka, kenelle ja millä frekvenssillä raportoidaan kyseisen osa-alueen toteutumista (ei nimiä vaan tehtävä/taho)
- dokumenttien omistaja- ja päivitystiedot
- dokumentit tallennetaan organisaation arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti

Ylämaan Kosenkotiyhdistyksen omavalvonnan lainsäädännöllinen perusta löytyy laista hyvinvointialueesta 611/2021. Samaisen lain 10 §:

Tuottamista koskevan vastuun toteuttaminen ja sen valvonta

Hyvinvointialueen tulee varmistaa, että sen järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja tuottavalla muulla palveluntuottajalla on riittävät ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset huolehtia palveluiden tuottamisesta. Hyvinvointialueen tulee ottaa hallintosääntöönsä ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtäviin sopimuksiin hyvinvointialueen järjestämisvastuun toteuttamiseksi tarvittavat määräykset.

Hyvinvointialueen tulee ohjata ja valvoa sen järjestämisvastuulle kuuluvaa palvelutuotantoa. Hyvinvointialueella on oikeus saada yksityiseltä palveluntuottajalta ja tämän alihankkijalta maksutta ja salassapitosäännösten estämättä palveluiden asianmukaisen tuotannon edellytysten varmistamista ja valvonnan toteuttamista varten välttämättömät tiedot ja selvitykset. Hyvinvointialueen viranomaisella on lisäksi palveluiden asianmukaisen tuotannon edellytysten varmistamista ja valvonnan toteuttamista varten oikeus tarkastaa yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan tiloja ja laitteita sekä päästä tässä yhteydessä yksityisen palveluntuottajan ja tämän alihankkijan hallinnassa oleviin tiloihin. Tarkastusoikeutta ei ole kuitenkaan pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin, ellei tarkastaminen ole välttämätöntä asiakkaan aseman ja oikeuksien sekä asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi. Tarkastukseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/202106119>)

3 Palveluiden saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja yhdenvertaisuus

3.2 Palveluiden saatavuus

Omavalvonnalla varmistetaan, että suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto on sisällytään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Hyvinvointialueelle tuotettujen palveluiden on oltava kuvattuina ja niitä seurataan yhdenvertaisin perustein. Palveluiden seuranta tapahtuu hyvinvointialueen ja palveluntuottajan välisen sopimuksen kautta.

Ylämaan Kosenkotiyhdistys ilmoittaa vapautuvista asukaspaikoista hyvinvointialueelle sovittujen käytänteiden mukaisesti.

3.2 Palveluiden jatkuvuus

Palveluiden jatkuvuutta arvioidaan koko palvelutapahtuman läpi. Palveluiden suunnittelu ja toteutus varmistavat sen, että palveluketjut ovat sujuvia. Tämä sisältää hoito- ja palvelusuhteen sekä siihen liittyvän vuorovaikutuksen jatkuvuuden. Tiedonkulun jatkuvuutta hyvinvointialueella varmistetaan sillä, että palvelunkäyttäjää koskeva tieto siirtyy katkeamatta eri palveluntarjoajien järjestelmästä toiseen. Ylämaan Kosenkotiyhdistys varmistaa omalla toiminnallaan tiedonkulun jatkuvuuden säilymistä katkeamattomana.

Valmiussuunnitelmilla sekä muilla ennakoivilla toimenpiteillä yhteistyössä alueen kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen muiden hyvinvointialueiden kanssa varaudutaan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Ylämaan Kosenkotiyhdistys varmistaa palveluiden jatkuvan saatavuuden myös poikkeusoloissa osana hyvinvointialueen toimintaa sekä omalla poikkeusolojen varautumisen suunnitelmallaan.

3.3 Palveluiden turvallisuus ja laatu

Omavalvonnalla varmistetaan, että turvallisuuspolitiikan toteuttamiseksi hyvinvointialueen kaikilla tasoilla tehdään systemaattista työtä, joka tukee laadukkaan ja turvallisen palvelun kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä toimintatapojen kehittämistä. Omavalvonnalla varmistetaan toiminnan jatkuva kehittäminen ja toiminnan riskien säännöllinen arviointi.

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen strategiset kärjet ovat: -Henkilöstöön panostaminen, -Prosessit ja sujuvuus, -Palveluiden porrastus. Arvot ovat: -Mie turvaan, -Mie uskallan, -Mie vastaan, -Mie välitän.

Ylämaan Kosenkotiyhdistyksellä hoitotyön laatua seurataan asukkaiden RAI-mittarin avulla kaksi kertaa vuodessa. Asukkaiden ja heidän läheistensä tyytyväisyyttä mitataan kahden vuoden välein tehtävällä tyytyväisyyskyselyllä. Kysely tehdään aina alkuvuodesta.

Sosiaalihuollon asiakas voi tehdä sosiaalihuollon toimintaa valvovalle viranomaiselle (esim. aluehallintovirasto, eduskunnan oikeusasiamies, valtioneuvoston oikeuskansleri tai Valvira) kantelun silloin, kun henkilö katsoo kantelun kohteena Sivu 21 / 63 olevan sosiaalihuollon palveluyksikön, työntekijän menettelyn tai toiminnan olevan lainvastaista, virheellistä tai epäasianmukaista. Valvova viranomainen ottaa ratkaisussaan kantaa siihen, onko sosiaalihuollon palveluyksikkö tai toimija noudattanut toiminnassaan lakia tai menetellyt asianmukaisesti ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin, joihin se kantelun perusteella katsoo olevan aihetta. Ennen kantelun tekemistä pyritään asia ratkaisemaan

organisaation sisäisesti esimerkiksi muistutuksen tai muun asian käsittelyn avulla. Valvira tai aluehallintovirasto voi siirtää kantelun käsiteltäväksi ensin muistutuksena siinä toimintayksikössä, jota kantelu koskee. Potilaan ja asiakkaan kohtaamat ongelmat tulisi ratkaista esimerkiksi järjestämällä keskusteluja hoidosta ja palvelusta vastaavan henkilöstön kanssa. (<https://www.ekhva.fi/wp-content/uploads/2023/07/EKHVA-laadun-seka-asiakas-ja-potilasturvallisuuden-taytantonpanon-suunnitelma-2023-2024.pdf>)

Omaevalvontasuunnitelma on palvelujen laadun ja kehittämisen päivittäinen työväline. Omaevalvontasuunnitelma tulee päivittää myös aina silloin, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Omaevalvontasuunnitelma tulee olla julkisesti näkyvillä ja sen toteutumista on seurattava. Ryhmäkodin ja palvelukäytävän sekä Tapionrinteen omaevalvontasuunnitelmat löytyvät yhteisistä tiedostoista ja asukkaiden oleskelutilojen kansioista.

Asukkailla ja heidän läheisillään on mahdollisuus laatia muistutus tai kantelu Kosenkotiyhdistyksen tai sen yksittäisen työntekijän toiminnasta. Muistutus tai kantelu osoitetaan toiminnanjohtaja Päivi Kärhälle. Saadut muistutukset ja kantelut käsitellään sekä Kosenkotiyhdistyksen henkilökunnan että hallituksen kanssa. Muistutuksen tai kantelun tehneelle henkilölle annetaan kirjallinen vastine asiasta kuukauden kuluessa.

Ylämaan Kosenkotiyhdistyksen hoiva-asumisen yksiköissä työskentelee aina sopiva määrä sopivia henkilöitä oikeissa tehtävissä. Henkilöstösuunnittelulla varmistetaan, että yksiköillä on käytössään sopiva määrä se tarvitsemaa osaamista sekä ennakoidaan henkilöstön kehittämistarvetta ja -kustannuksia. Kosenkotiyhdistyksen hoivayksiköillä on ajantasaiset Omaevalvontasuunnitelmat, jotka toimivat lupauksina palveluiden laadusta ja turvallisuudesta. Yhteistyössä henkilökunnan ja johdon kanssa laaditut Omaevalvontasuunnitelmat ovat asukkaiden ja heidän läheistensä nähtävillä yksiköiden oleskelutiloissa.

Toimintayksiköidemme lääkehoito perustuu Lääkehoitosuunnitelmaan. Se on osa terveydenhuoltolain laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanon suunnitelmaa. Lääkehoitosuunnitelma on keskeinen osa lääkehoitoon osallistuvien henkilöiden perehdytystä sekä lääkehoidon laadun ja turvallisuuden varmistamista.

Tietoturvasuunnitelma kuvaa sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottajan tietoturva- ja tietosuojakäytäntöjä, ja sitä miten palveluntuottaja järjestää tietoturvan ja tietosuojan omaavalvonnan. Tietoturvasuunnitelma perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä.

Riskienhallinta on osa yksiköiden normaalia toimintaa. Riskienarviointia tehdään sekä yksilötasolla päivittäisessä työssä, että päätöksenteossa kaikissa organisaation tasoissa. Toiminnan riskejä arvioidaan jatkuvasti, ja vähintään kerran vuodessa tehdään järjestelmällinen riskienarviointi yksiköissä.

Ennakoiva riskien arviointi on osa jatkuvaa toiminnan kehittämistä sekä yksikkö- että organisaatiotasolla. Johdon ja esimiesten tehtävänä on

päittää, mitkä riskit ovat hyväksyttäviä ja mitä toimenpiteitä vaaditaan riskien poistamiseksi tai pienentämiseksi ja saamiseksi hyväksyttävälle tasolle. Keskeisiä riskejä sosiaali- ja terveydenhuollossa ovat esimerkiksi osaavan henkilökunnan saatavuus, henkilöstömitoituksen toteutuminen ja palveluiden ympärivuorokautinen saatavuus sekä niiden

Tapahtuman todennäköisyys	Seurausten vakavuus		
	1. Vähäiset	2. Haitalliset	3. Vakavat
1. Epätodennäköinen	1. Merkityksetön riski	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski
2. Mahdollinen	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski
3. Todennäköinen	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski	5. Sietämätön riski

tasapuolisuus ja yhdenvertaisuuden toteutuminen.

Riskin suuruus määritellään tunnistetun vaaran aiheuttamien vaikutusten vakavuuden (seurausten) ja arvioidun (<https://xn--tyturvallisuuspakki-r6b.fi/riskienhallinta/>)

esiintymistaajuuden (tapahtuman todennäköisyyden) yhdistelmänä. Riskin suuruuden määrittelyssä käytetään riskimatriisia, jonka avulla määritellään vaaran riskiluokka. Riskiluokka määrittelee sen, millä intensiivisyydellä ja aikataululla vaaraan tulee reagoida. Korkean riskiarvon saavat tapahtumat edellyttävät välittömiä toimia, koska riskin hallintaa on parannettava toiminnan jatkamiseksi.

- Riskiluokka 5: Hallintatoimiin ryhdytään välittömästi
- Riskiluokka 4: Hallintatoimenpiteet aloitetaan viivytyksettä
- Riskiluokka 3: Riskiä pienennetään. Toimenpiteet aloitetaan lähiaikana
- Riskiluokka 2: Riskiä seurataan, toimenpiteet harkinnan mukaan
- Riskiluokka 1: Riski tiedostetaan, ei toimenpiteitä

3.4 Palveluiden yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan tai vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammaisuudestaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. (<https://www.tyosuojelu.fi/tyosuuhde/yhdenvertaisuus>)

Yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan, miten toimintayksikössä edistetään asiakkaiden yhdenvertaisuutta, ehkäistään ja puututaan syrjintään ja lisätään osallisuutta. Yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 5 § :ään, jossa kuvataan velvollisuutta arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta sekä laatia suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä.

4 Havaittujen puutteiden korjaaminen

Palveluntuottajien on kuvattava omavalvontasuunnitelmassaan konkreettisesti, miten havaitut epäkohdat korjataan. Palveluiden saatavuudessa, jatkuvuudessa, turvallisuudessa ja laadussa sekä asiakkaiden yhdenvertaisuudessa havaittujen puutteiden korjaamisesta vastaa palveluntuotannosta vastuussa oleva palveluntuottaja. Hyvinvointialue voi pyytää havaittuihin epäkohtiin perustuen selvityksiä määräajassa. Epäkohtien tai puutteiden ilmettyä hyvinvointialue vaatii niiden korjaamista määräajassa tai vakavissa tapauksissa välittömästi.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden tilaa seurataan säännöllisesti esimerkiksi vaara- ja haittatapahtuma sekä poikkeamailmoitusten kautta. Ylämaan Kosenkodilla potilasturvallisuuden vaara- ja haittatapahtumat ilmoitetaan täyttämällä potilasturvallisuudenongelma-kaavake ja tarvittaessa muu poikkeamailmoitus. Potilasturvallisuusongelmakaavakkeet käsitellään henkilökunnan palaverissa ja työsuojeluryhmän kokouksissa. Tarvittaviin toimenpiteisiin mahdollisen riskin poistamiseksi tehdään välittömästi. Vuosittain täytettyjen kaavakkeiden perusteella valitaan seuraavalle vuodelle tarkennetut

toimenpiteet potilasturvallisuusongelmien poistamiseksi ja vähentämiseksi. Vakavimmat potilasturvallisuudessa havaitut epäkohdat ilmoitetaan hyvinvointialueelle.

Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) on säädetty sosiaalihuollon henkilökunnan ilmoitusvelvollisuudesta seuraavasti:

48 §

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuollon henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajina toimivien henkilöiden on toimittava siten, että asiakkaalle annettavat sosiaalipalvelut toteutetaan laadukkaasti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle.

Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Kunnan ja yksityisen palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on sisällytettävä 47 §:ssä tarkoitettuun omavalvontasuunnitelmaan. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

(<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141301>)

Ylämaan Kosenkotiyhdistyksen henkilökunta ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista toiminnanjohtaja Päivi Kärhälle. Toiminnanjohtajan on viivyttlemättä ryhdyttävä toimenpiteisiin havaitun epäkohdan poistamiseksi. Jos ilmoitus koskee toiminnanjohtajaa, asia ilmoitetaan hallituksen puheenjohtaja Katja Saariselle puh 050 526 1660. Mikäli ilmoitus ei johda toimenpiteisiin, ilmoituksen jättäjän on ilmoitettava asiasta salassapitomääräyksen estämättä Etelä-Suomen Aluehallintovirastoon.

Potilasasiamiehen tehtävät ja monet potilaan oikeudet ja velvollisuudet perustuvat lakiin potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992). Potilasasiamies neuvoo potilasta tai hänen läheisiään lain soveltamiseen liittyvissä asioissa, tiedottaa potilaan oikeuksista sekä toimii potilaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi. Potilasasiamies neuvoo ja avustaa tarvittaessa potilasvahinkoilmoituksen tai korvaushakemuksen tekemisessä. Potilasasiamiehen palvelut ovat potilaalle maksuttomia.

Etelä-Karjalan hyvinvointialueella on sosiaali- ja potilasasiamies Elina Tikka puh 050 555 8553. Palvelun tuottaa Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy.

Socom Oy

puh. 044 748 5307

info@socom.fi

5 Seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien toimenpiteiden julkaiseminen

Omavalvontasuunnitelmissa on kuvattu konkreettisesti, miten havaitut epäkohdat korjataan. Palvelujen saatavuudessa, jatkuvuudessa, turvallisuudessa ja laadussa sekä asiakkaiden yhdenvertaisuudessa havaittujen puutteiden korjaamisesta vastaamme yksityisenä palveluntuottajana itse.

Jos Ylämaan Kosenkotiyhdistyksen toiminnassa ilmenee epäkohtia tai puutteita, hyvinvointialue ohjaa yksityistä palveluntuottajaa tai tarvittaessa pyytää yksityiseltä palveluntuottajalta asiasta selvitystä määräajassa. Epäkohtien tai puutteiden ilmettyä hyvinvointialue vaatii niiden korjaamista määräajassa. Jos on kyse asiakas- tai potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavista epäkohdista tai puutteista, hyvinvointialue vaatii niiden välitöntä korjaamista.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden tilaa seurataan säännöllisesti esimerkiksi vaara- ja haittatapahtuma- sekä poikkeamailmoitusten kautta. Palveluntuottajan on kuvattava omavalvontasuunnitelmassa tai potilasturvallisuussuunnitelmassa em. ilmoitusten kerääminen ja analysointi sekä raportointi hyvinvointialueelle.

Ylämaan Kosenkotiyhdistys ry kerää vaara- ja haittatapahtumat erillisten kaavakkeiden avulla.

Lähteet

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210611>

<https://stakatemia.fi/blogit/yhdistyksen-ja-saation-sisainen-valvonta-onko-sita/>

<https://asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi/ammattilaisille-ja-opiskelijoille/verkostot-ja-tyoryhmat/uusi-verkosto-mallintaa-rakenteita-ja-valvontaa/omavalvontaohjelma/>

<https://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/yhdenvertaisuus>

<https://xn--tyturvallisuuspakki-r6b.fi/riskienhallinta/>

<https://www.valvira.fi/valvira/omavalvonta>

<https://www.ekhva.fi/wp-content/uploads/2023/07/EKHVA-laadun-seka-asiakas-ja-potilasturvallisuuden-taytantonpanon-suunnitelma-2023-2024.pdf>

<https://socom.fi/>